

†
H ΑΓΙΑ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗ
ΕΒΔΟΜΑΣ

Εκδόσεις Θυρανός

Η ΑΓΙΑ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗ
ΕΒΔΟΜΑΣ

Εκδόσεις Θυρανός

© Έκδόσεις Ούρανός, 2006
Μαυρομιχάλη 1 – 106 79 Αθήνα
Τηλ.: 210-3302234, Fax: 210-3302098
e-mail: info@psichogios.gr
<http://www.psichogios.gr>
Πρώτη έκδοση: Μάρτιος 2006
ISBN: 960-453-090-9

Οι Έκδόσεις Ούρανός είναι κατοχυρωμένη έπωνυμία των Έκδόσεων Ψυχογιός Α.Ε.

* Γιὰ όμαδικές παραγγελίες ἀπὸ Ἱερές Μονές, Ἐκκλησίες ἢ Θρησκευτικὰ σωματεία, τηλεφωνήστε στὸ 80011-646464 ἢ στείλτε φαξ στὸ 210-3302098

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Προλογικό σημείωμα	7
Κυριακή τῶν Βαΐων.....	17
Ἡ Ἁγία καὶ Μεγάλη Δευτέρα	73
Ἡ Ἁγία καὶ Μεγάλη Τρίτη.....	227
Ἡ Ἁγία καὶ Μεγάλη Τετάρτη.....	275
Ἡ Ἁγία καὶ Μεγάλη Πέμπτη	315
Ἡ Ἁγία καὶ Μεγάλη Παρασκευὴ	365
Τὸ Ἅγιον καὶ Μέγα Σάββατο.....	535
Ἡ Ἁγία καὶ Μεγάλη Κυριακὴ τοῦ Πάσχα	653

ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Ἡ Μεγάλη Ἐβδομάδα ἀποτελεῖ τὸ κέντρο τῆς πνευματικῆς ζωῆς τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας μας, ὅπως αὐτὴ ἐκφράζεται μὲ τὸ ἐκκλησιαστικὸ ἔτος. Λέγεται δὲ Μεγάλη Ἐβδομάδα ὅχι γιατὶ ἔχει περισσότερες ἢ μεγαλύτερες ἡμέρες ἀπὸ τὶς ἄλλες ἑβδομάδες, ἀλλὰ γιατὶ τὰ γεγονότα τὰ ὅποια καλεῖ ἡ Ἐκκλησία νὰ βιώσουν οἱ πιστοὶ κατὰ τὴ διάρκειά της εἶναι πράγματι μεγάλα καὶ μοναδικά. Γι' αὐτὸ καὶ ἡ Ἐκκλησία καθιέρωσε τὴν ἐτήσια λειτουργικὴ τους ἀνάμνηση, ὥστε οἱ χριστιανοὶ ὅλων τῶν αἰώνων νὰ μποροῦν νὰ συμμετέχουν σ' αὐτά, ὥσαν νὰ ἥσαν παρόντες κατὰ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ποὺ διαδραματίστηκαν, καὶ νὰ νοιώθουν βαθειά μέσα στὴν καθημερινὴ τους ζωὴ αὐτὸ τὸ πέρασμα-διάβαση ἀπὸ τὸ θάνατο πρὸς τὴ

ζωή, ποὺ εἶναι τὸ βαδύτερο νόημα τοῦ χριστιανικοῦ Πάσχα.

Πρῶτος σταδιμός στὸ ἵερὸ αὐτὸ δόδοιπορικὸ εἶναι ἡ Κυριακὴ τῶν Βαΐων, μὲ τὴν ὁποίᾳ ἐγκαινιάζεται ἡ Μ. Ἐβδομάδα. Κατὰ τὴν ἡμέρα αὐτὴ ἡ Ὁρδόδοξη Ἐκκλησία γιορτάζει τὴν – ἔξη ἡμέρες πρὶν ἀπὸ τὸ σταυρικὸ του πάθος – θριαμβευτικὴ εἴσοδο τοῦ Χριστοῦ στὰ Ιεροσόλυμα, τότε ποὺ ὁ λαὸς τῆς ἀγίας πόλης, κρατώντας στὰ χέρια του τὰ «βαῖα τῶν φοινίκων» καὶ κραυγάζοντας τὸ «ὦσαννὰ» ἐπευφήμησε τὸν ἐπὶ πώλου ὄνου καθήμενο Κύριο ὡς ἐγκόσμιο βασιλέα. Καὶ τὸ δέχτηκε αὐτὸ ὁ Χριστός, γιὰ μιὰ καὶ μόνη φορὰ στὴν ἐπίγεια ζωὴ του, γιὰ δύο λόγους: πρῶτον μὲν γιὰ νὰ ἐκπληρώσει κατὰ γράμμα τὴν προφητεία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης «Ίδοὺ ὁ βασιλεὺς σου ἔρχεται σοι.. ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ ὑποζύγιον καὶ πῶλον νέον» (Ζαχ. 9, 9)· καὶ δεύτερον γιὰ νὰ δεῖξει ὅτι ἡ βασιλεία τὴν ὅποια ἥλθε νὰ ἐγκαταστήσει ἀνάμεσά μας «οὐκ ἔστι ἐκ τοῦ κόσμου τούτου», ἀλλ’ εἶναι ἡ πνευματικὴ βασιλεία

τῆς Ἐκκλησίας, ποὺ ἀγκαλιάζει ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, γιὰ νὰ τοὺς μεταμορφώσει ἐν Χριστῷ σὲ πολίτες τῆς οὐράνιας βασιλείας του.

’Ακολουθεῖ ἡ *Μεγάλη Δευτέρα*, στὸ Συναξάρι τῆς ὁποίας διαβάζουμε ὅτι κατὰ τὴν ἡμέρα αὐτὴ ἡ Ἐκκλησία τιμᾶ τὴ μνήμη μᾶς Ἱερῆς μορφῆς τῆς Π. Διαδήκης, τοῦ Ἰωσὴφ τοῦ Παγκάλου. Πρόκειται γιὰ τὸ γνωστὸ γιὸ τοῦ πατριάρχη Ἰακώβ, ποὺ τόσο κακοποιήθηκε ἀπὸ τὰ ἀδέλφια του, πειράστηκε ἀπὸ τὴν αἰγύπτια γυναικά, ἀλλὰ καὶ τόσο τελικὰ δοξάστηκε ἀπὸ τὸ Θεό, ἀφοῦ ἔγινε ἄρχοντας τῆς Αἰγύπτου. Γι’ αὐτὰ ἀκριβῶς τὰ παδήματα καὶ τὴν ἡμικὴ του τελειότητα θεωρήθηκε ἀνέκαθεν τύπος καὶ σύμβολο τοῦ ἕδιου τοῦ Χριστοῦ. Τὴν ἕδια ἡμέρα ἡ Ἐκκλησία μᾶς ὑπενθυμίζει καὶ τὴν περίπτωση τῆς συκιᾶς ἐκείνης, ποὺ λίγες ἡμέρες πρὸν ἀπὸ τὸ πάθος του, τὴν καταράστηκε ὁ Κύριος γιὰ τὴν ἀκαρπία της. Μὲ τὸν συμβολικὸ αὐτὸ τρόπο ὁ Κύριος καταδίκασε ἀπὸ τὴ μὰ πλευρὰ τὴν

πνευματική στειρότητα τῆς θρησκείας τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη τὸν κάθε ἄνθρωπο ποὺ δὲν ἔχει πνευματικὴ καρποφορία στή ζωή του.

Ἡ Μεγάλη Τρίτη εἶναι ἡ ἡμέρα τῆς μνήμης θανάτου καὶ γενικὰ τῆς πνευματικῆς ἐγρήγορσης, ἀφοῦ στὴν ἔξαίσια ὑμνογραφίᾳ τῆς ἡμέρας κυριαρχοῦν τὰ μηνύματα τῆς παραβολῆς τῶν δέκα παρθένων. Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ μᾶς καλεῖ ἡ Ἐκκλησία νὰ ἀνάψουμε κι ἐμεῖς, μαζὶ μὲ τὶς πέντε φρόνιμες παρθένες, τὶς νοητὲς λαμπάδες τῶν ψυχῶν μας. Καὶ νὰ εἴμαστε πάντα ἔτοιμοι γιὰ νὰ προϋπαντήσουμε τὸ δεσπότη Χριστό, ποὺ σὰν ἄλλος νυμφίος θὰ ξαναέλθει κάποια στιγμὴ κατὰ τὴ μέλλουσα κρίση, γιὰ νὰ ὀδηγήσει τὶς ψυχὲς μας στὴν ἔξαίσια χαρὰ τῆς οὐράνιας βασιλείας του. Ἰδιαίτερα ἀξιομνημόνευτοι εἶναι ἐδῶ οἱ δύο τόσο προσφιλεῖς στὸν πιστὸ λαὸ ὕμνοι «Ἴδοὺ ὁ νυμφίος ἔρχεται...» καὶ «Τὸν νυμφῶνα σου βλέπω...», ποὺ ψάλλονται στὸν ὅρθῳ τῶν τριῶν πρώτων ἡμερῶν τῆς Μεγάλης Ἐβδο-

μάδας, καὶ στοὺς ὅποιους ὀφεῖλουν τὴν ὄνομασία τους οἱ ἀκολουθίες αὐτές, ως «ἀκολουθίαι τοῦ Νυμφίου».

Στὸ Συναξάρι τῆς Μεγάλης Τετάρτης διαβάζουμε ὅτι κατὰ τὴν Ἱερὴν αὐτὴν ἡμέρα οἱ ἄγιοι πατέρες καθόρισαν νὰ τιμᾶ ἡ Ἐκκλησία τὴν μνήμη τῆς πόρνης ἐκείνης γυναικας, ἡ ὅποια λίγο πρὸν ἀπὸ τὸ πάθος τοῦ Κυρίου, ἀλειψε τὰ πόδια του μὲ τὸ πολύτιμο μῆρο. Ἡ ἀμαρτωλὴ αὐτὴ γυναικα βρίσκεται στὸν ἀντίποδα τοῦ Ἰούδα, τὸν ὅποιο ἡ σκληροκαρδία καὶ ἡ ἀμετανοησία του ὀδήγησαν στὴν ἀπόγνωση καὶ τὴν αὐτοκτονία. Ἀντίδετα αὐτὴ μὲ τὸ παράδειγμά της προσδιορίζει ὅχι μόνο τὸ ἔσχατο ὅριο ἡμικῆς κατάπτωσης στὸ ὅποιο μπορεῖ νὰ ὀδηγήσει τὸν ἀνθρώπον ἡ ἀμαρτία, ἀλλὰ καὶ τὸ μέγεθος τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ, ποὺ μπορεῖ νὰ συγχωρήσει καὶ νὰ σώσει κάθε μετανοοῦσα ψυχή, ὅπως ἔσωσε τὸν τελώνη καὶ τὸν ληστή. Γι' αὐτό καὶ δὲν εἶναι τυχαῖο τὸ γεγονός, ὅτι κατὰ τὴν ἡμέραν αὐτὴν ψάλλεται καὶ τὸ περίφημο

τροπάριο «Κύριε, ή ἐν πολλαῖς ἀμαρτίαις περιπεσοῦσα γυνή...», μὲ τὸ δόποιο ἡ ποιήτριά του μοναχὴ Κασσιανή διερμηνεύει κατὰ ἔνα μοναδικὸ τρόπο αὐτὸν τὸν σωτήριο ἀναστεναγμὸ κάθε μετανοούσας ψυχῆς.

Καὶ ἀπὸ τὴν Μεγάλη Τετάρτη περνᾶμε ὕστερα στὴν ἀτμόσφαιρα τῆς Μεγάλης Πέμπτης, ἡ ὅποια ἀποτελεῖ μὰ καινούργια ἀφετηρία στὴν ἀνέλιξη τοῦ πνευματικοῦ μας ὄδοιπορικοῦ. Γιατὶ μὲ τὴν ἡμέρα αὐτὴ μπαίνουμε πλέον σ' αὐτὰ καθαυτὰ τὰ γεγονότα τοῦ πάθου τοῦ Κυρίου. Καὶ ἡ Ἐκκλησία προσανατολίζει τὸ νοῦ καὶ τὴν ψυχὴ μας πρὸς τὸ πρόσωπο Ἐκείνου, ποὺ ἐδελούσια πάσχει ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς καὶ σωτηρίας. Βλέπουμε κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέρα τὸν Κύριο, ἀπὸ ἄκρα ταπείνωση καὶ διάθεση διακονίας νὰ πλένει τὰ πόδια τῶν μαθητῶν του, τὸν βλέπουμε ὡς ἀνθρωπο νὰ ἀγωνιᾶ μπροστὰ στὴ δοκιμασία τοῦ θανάτου, ἀλλὰ καὶ νὰ ὑπακούει τελικὰ στὸ θέλημα τοῦ οὐράνιου πατέρα. Τὸν βλέπουμε νὰ ἀποποιεῖται τὴ συμπαράσταση κάθε κο-

σμικῆς ἰσχύος, καὶ προδομένος κι ἀπ' αὐτοὺς τοὺς φίλους μαθητὲς νὰ παραδίδεται τελικὰ ἀνυπεράσπιστος στοὺς σταυρωτές του. Καὶ πάνω ἀπ' ὅλα τὸν βλέπουμε νὰ θεσμοδετεῖ μὲ τὸν Μυστικό του Δεῖπνο τὸ πανάγιο μυστήριο τῆς Θείας Εὐχαριστίας, τὸ ὅποιο ἔκτοτε δὲν ἔπαυσε ποτὲ νὰ ἐπιτελεῖ ἡ Ἐκκλησία σύμφωνα μὲ τὴν ἐντολή του, καὶ νὰ τὸ προσφέρει στοὺς πιστοὺς «ῶς φάρμακον ἀδανασίας καὶ ἀντίδοτον τοῦ μὴ ἀποθανεῖν» (Ἄγιος Ἰγνάτιος ὁ Θεοφόρος).

“Υστερα ἀπ' ὅλα αὐτὰ φτάνουμε πιὰ στὴ Μεγάλη Παρασκευή, ποὺ εἶναι ἡ ἱερώτερη καὶ σεβασμιώτερη ἡμέρα τῆς Μεγάλης Ἐβδομάδας. Διότι κατὰ τὴν ἡμέρα αὐτὴ ἡ Ἐκκλησία τιμᾶ αὐτὰ τὰ «φρικτὰ καὶ σωτήρια πάθη τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ», δηλαδή, τοὺς ἐμπτυσμούς, τὰ ραπίσματα, τὰ κολαφίσματα, τὶς ὑβρεις, τοὺς γέλωτες, τὴν προφυρὴν χλαίνη, τὸν κάλαμο, τὸν σπόγγο, τὸ ὄξος, τοὺς ἥλους (καρφιά), τὴν λόγχη καὶ πρὸ πάντων τὸν σταυρὸν καὶ τὸν θάνατο ποὺ ὑπέμεινε γιὰ τὴν σωτηρία

τοῦ κόσμου. Γιὰ ὅλα αὐτὰ μᾶς ὁμιλοῦν ἀναλυτικὰ τὰ δώδεκα Ἱερὰ εὐαγγελικὰ ἀναγνώσματα, ποὺ μαζὶ μὲ τὴν λιτάνευση τοῦ Ἐσταυρωμένου καὶ τὴν τοποθέτησή του στὸ κέντρο τοῦ ναοῦ, ἀποτελοῦν καὶ τὸ ἴδιαιτερο χαρακτηριστικὸ στοιχεῖο τῶν λειτουργικῶν ἀκολουθιῶν τῆς ἡμέρας. «Σήμερον κρεμᾶται ἐπὶ ξύλου ὁ ἐν ὕδασι τὴν γῆν κρεμάσας...» ψάλλει ἡ Ἐκκλησία κατ’ αὐτὴν τὴν ἡμέρα, προκαλώντας ἔτσι φίγη συγκινήσεως στοὺς πιστοὺς ποὺ συμπάσχουν μὲ τὸν ἐπὶ ξύλου κρεμάμενο Κύριο. “Οσο δὲ ἀφορᾶ γιὰ τὸ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ συντελούμενο μυστήριο ἡ Ἐκκλησία ἐξακολουθεῖ καὶ σήμερα νὰ τὸ διακηρύσσει μὲ τὰ ἴδια ἀκριβῶς λόγια ποὺ χρησιμοποίησε καὶ ὁ μέγας τῶν ἐθνῶν Ἀπόστολος Παῦλος στὴν ἐποχή του καὶ τὰ ὅποια περιέχονται στὸ ἀποστολικὸ ἀνάγνωσμα τῆς ἡμέρας: «Ἐπειδὴ καὶ Ἰουδαῖοι σημεῖον αἴτοῦσιν καὶ Ἑλληνες σοφίαν ζητοῦσιν, ἡμεῖς κηρύσσομεν Χριστὸν ἐσταυρωμένον, Ἰουδαίοις μὲν σκάνδαλον, Ἑλλησι δὲ μωρίαν, αὐτοῖς δὲ τοῖς

κλητοῖς, Ἰουδαίοις τε καὶ Ἕλλησιν, Χριστὸν Θεοῦ δύναμιν καὶ Θεοῦ σοφίαν (Α' Κορ. 1, 22-23).

Τὸ πνευματικὸ ὄδοιπορικὸ τῆς Μεγάλης Ἐβδομάδας κορυφώνεται τελικὰ μὲ τὴν ἀκολουθία τοῦ Μεγάλου Σαββάτου, ἥμέρα κατὰ τὴν ὅποια ἐορτάζομε «τὴν θεόσωμον ταφὴν καὶ τὴν εἰς Ἀδου κάθοδον τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ». Ή λιτάνευση τοῦ ἐπιταφίου, ώς παροντοποίηση τῆς ἐπικήδειας πομπῆς τοῦ Κυρίου πρὸς τὸν τάφο ποὺ γίνεται γιὰ πρακτικοὺς λόγους τὴν Μεγάλη Παρασκευὴ τὸ βράδυ, ὅπως καὶ τὰ θρηνώδη ἐπιτάφια ἐγκώμια, βρίσκονται στὸ ἐπίκεντρο τῆς λειτουργικῆς εὐσέβειας τῆς ἥμέρας. Ξημερώνοντας, ὅμως, τὸ πρωΐ τοῦ Μεγάλου Σαββάτου, στὴν πνευματικὴ ἀτμόσφαιρα τῆς Ἐκκλησίας κυριαρχεῖ μὰ σιγή, ποὺ δὲν ἔχει καμιὰ σχέση μὲ τὴν νεκρικὴ σιωπὴ ἐνός κοινοῦ τάφου. Πρόκειται γιὰ μὰ μυστηριώδη ἐκκωφαντικὴ σιγή, ἀνάλογη μὲ τὴν χαρμολύπη τοῦ σταυροῦ, αὐτὸ τὸ θρηναγάλιασμα τῆς

ψυχῆς, ποὺ χαρακτηρίζει ὀλόκληρη τὴν Μεγάλη Ἐβδομάδα καὶ ἀποτελεῖ ταυτόχρονα τὴν πεμπτουσία τῆς ὁρθόδοξης πνευματικότητας. Γιατὶ ὁ τάφος τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἔνας ζωηφόρος τάφος, ποὺ προοιωνίζει τὸ ξέσπασμα τοῦ χαριόσυνου παιάνα, γιὰ τὸ θρίαμβο τῆς ζωῆς πάνω στὴ φθορὰ τοῦ θανάτου: «Ἀνάστα ὁ Θεὸς κρίνων τὴν γῆν...» εἶναι ὁ ἀντιπροσωπευτικότερος ὕμνος τῆς ήμέρας, ποὺ ψάλλεται ὡς προανάκρουσμα τοῦ «Χριστὸς ἀνέστη...». Οἱ λειτουργοὶ ἰερεῖς φοροῦν λευκὰ ἄμφια καὶ ἡ ἐπίσημη λειτουργία τοῦ Μ. Βασιλείου ποὺ τελεῖται τὴν ήμέρα αὐτὴ ἔχει ἀνταστάσιμο εὐαγγέλιο. Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸν προευτρεπίζεται ἡ Ἐκκλησία γιὰ τὸν πανηγυρικὸν ἑορτασμὸν τῆς λαμπροφόρου ἀναστάσεως, κατὰ τὴν νύκτα τῆς Κυριακῆς τοῦ Πάσχα, ἡ ὅποια, ὡς ἑορτὴ τῆς νίκης τοῦ Χριστοῦ πάνω στὸ θάνατο, εἶναι καὶ ἡ σπουδαιότερη ἑορτὴ τῆς Ἐκκλησίας μας.

Πατὴρ Δημήτριος Τζέρπος
Λέκτωρ Λειτουργικῆς Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΚΑΙ ΑΧΡΑΝΤΩΝ ΠΑΘΩΝ

Η ΑΓΙΑ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

Ο ΕΣΠΕΡΙΝΟΣ

(Τελεῖται τῇ Μ. Πέμπτῃ ἐσπέρας)

‘Ο ιερεύς· Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς... Βασιλεῦ οὐρανίε... ‘Ο ἀναγνώστης τό Τρισάγιον, τοὺς Ψαλμούς ιδὲ καὶ κέκληται τό Τρισάγιον καὶ τὰ τροπάρια Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου... ‘Ο ιερεὺς τὴν δέησιν. ‘Ο ἀναγνώστης τὸν Ἑξάψαλμον. ‘Ο διάκονος τὰ εἰρηνικὰ καὶ ὁ ιερεὺς τὴν ἔκφωνησιν. ‘Οτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα...

Εἶτα ψάλλομεν τὸ Ἀλληλούϊα
καὶ τὸ παρὸν τροπάριον

‘Ηχος πλ. δ’.

‘Οτε οἱ ἔνδοξοι μαθηταί, ἐν τῷ νιπτῆρι τοῦ δείπνου ἐφωτίζοντο, τότε Ἰούδας ὁ δυσεβής, φιλαργυρίαν νοσήσας ἐσκοτίζετο· καὶ ἀνόμοις κριταῖς, σὲ τὸν δίκαιον κριτὴν παραδίδωσι· βλέπε χρημάτων ἐραστά, τὸν διὰ ταῦτα ἀγχόνη χρησάμενον· φεῦγε ἀκόρεστον ψυχήν, τὴν διδασκάλῳ τοιαῦτα τολ-

μήσασαν· ὁ περὶ πάντας ἀγαθός, Κύριε δόξα σοι.

Α' Εὐαγγέλιον.

Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην (**ιγ' 31 - ιη' 1**).

Εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς· Νῦν ἐδοξάσθη ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ὁ Θεὸς ἐδοξάσθη ἐν αὐτῷ. Εἰ ὁ Θεὸς ἐδοξάσθη ἐν αὐτῷ, καὶ ὁ Θεὸς δοξάσει αὐτὸν ἐν ἑαυτῷ, καὶ εὐθὺς δοξάσει αὐτόν. Τεκνία, ἔτι μικρὸν μεδ' ὑμῶν εἴμι. Ζητήσετέ με, καὶ καθὼς εἶπον τοῖς Ἰουδαίοις, ὅτι ὅπου ὑπάγω ἐγὼ, ὑμεῖς οὐδὲ δύνασθε ἐλθεῖν, καὶ ὑμῖν λέγω ἄρτι. Ἐντολὴν καινὴν δίδωμι ὑμῖν ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους, καθὼς ἡγάπησα ὑμᾶς, ἵνα καὶ ὑμεῖς ἀγαπᾶτε ἀλλήλους. Ἐν τούτῳ γνώσονται πάντες ὅτι ἐμοὶ μαθηταί ἔστε, ἐὰν ἀγάπην ἔχητε ἐν ἀλλήλοις.

Λέγει αὐτῷ Σίμων Πέτρος· Κύριε, ποῦ ὑπάγεις; Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ὅπου ἐγὼ ὑπάγω, οὐδὲ δύνασαι μοι νῦν ἀκολουθῆσαι, ὕστερον δὲ ἀκολουθήσεις μοι. Λέγει αὐτῷ ὁ Πέτρος· Κύριε, διατί οὐ δύναμαι σοι ἀκο-

λουδῆσαι ἄρτι; τὴν ψυχήν μου ὑπὲρ σοῦ
θήσω. Ἐπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Τὴν ψυ-
χήν σου ὑπὲρ ἐμοῦ θήσεις! Ἄμην ἀμήν λέ-
γω σοι, οὐ μὴ ἀλέκτωρ φωνήσῃ, ἕως οὗ
ἀπαρνήσῃ με τρίς.

Mὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδία· πιστεύ-
ετε εἰς τὸν Θεόν, καὶ εἰς ἐμὲ πιστεύετε. Ἐν
τῇ οἰκίᾳ τοῦ Πατρός μου μοναὶ πολλαὶ
εἰσίν· εἰ δὲ μή, εἶπον ἂν ὑμῖν. Πορεύομαι
ἔτοιμάσαι τόπον ὑμῖν. Καὶ ἐὰν πορευθῶ καὶ
ἔτοιμάσω ὑμῖν τόπον, πάλιν ἔρχομαι καὶ
παραλήψομαι ὑμᾶς πρὸς ἐμαυτόν, ἵνα ὅπου
εἰμὶ ἐγώ, καὶ ὑμεῖς ἥτε. Καὶ ὅπου ἐγὼ ὑπά-
γω οἴδατε, καὶ τὴν ὁδὸν οἴδατε. Λέγει αὐτῷ
Θωμᾶς· Κύριε, οὐκ οἴδαμεν ποῦ ὑπά-
γεις· καὶ πῶς δυνάμεδα τὴν ὁδὸν εἰδέναι;
Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἐγώ εἰμι ἡ ὁδὸς καὶ
ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή· οὐδεὶς ἔρχεται πρὸς
τὸν Πατέρα, εἰμὴ δι' ἐμοῦ. Εἰ ἐγνώκειτε με,
καὶ τὸν Πατέρα μου ἐγνώκειτε ἂν. Καὶ ἀπ'
ἄρτι γινώσκετε αὐτὸν καὶ ἐώρακατε αὐτόν.

Λέγει αὐτῷ Φίλιππος· Κύριε, δεῖξον ἡμῖν

τὸν Πατέρα καὶ ἀρκεῖ ἡμῖν. Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς: τοσοῦτον χρόνον μεδ' ὑμῶν εἴμι καὶ οὐκ ἔγνωκάς με, Φίλιππε; Ὁ ἐωρακὼς ἐμὲ ἔώρακε τὸν Πατέρα καὶ πῶς σὺ λέγεις· Δεῖξον ἡμῖν τὸν Πατέρα; Οὐ πιστεύεις ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ Πατρὶ καὶ ὁ Πατὴρ ἐν ἐμοί ἐστι; τὰ ϕήματα, ἂ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, ἀπ' ἐμαυτοῦ οὐ λαλῶ· ὁ δὲ Πατὴρ ὁ ἐν ἐμοὶ μένων, αὐτὸς ποιεῖ τὰ ἔργα. Πιστεύετε μοι ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ Πατρὶ καὶ ὁ Πατὴρ ἐν ἐμοί· οἱ δὲ μή, διὰ τὰ ἔργα αὐτὰ πιστεύετε μοι. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, τὰ ἔργα ἂ ἐγὼ ποιῶ κάκεῖνος ποιήσει, καὶ μείζονα τούτων ποιήσει, ὅτι ἐγὼ πρὸς τὸν Πατέρα μου πορεύομαι, καὶ ὅτι ὃν αἰτήσητε ἐν τῷ ὄνόματί μου, τοῦτο ποιήσω, ἵνα δοξασθῇ ὁ Πατὴρ ἐν τῷ Γάλ. Ἐάν τι αἰτήσητε ἐν τῷ ὄνόματί μου, ἐγὼ ποιήσω.

Ἐὰν ἀγαπᾶτε με, τὰς ἐντολὰς τὰς ἐμὰς τηρήσατε, καὶ ἐγὼ ἐρωτήσω τὸν Πατέρα καὶ ἄλλον Παράκλητον δώσει ὑμῖν, ἵνα μένῃ μεδ' ὑμῶν εἰς τὸν αἰῶνα, τὸ Πνεῦμα

τῆς ἀληθείας, ὃ ὁ κόσμος οὐ δύναται λα-
βεῖν, ὅτι οὐ θεωρεῖ αὐτό οὐδὲ γινώσκει
αὐτό· ὑμεῖς δὲ γινώσκετε αὐτό, ὅτι παρ'
ὑμῖν μένει καὶ ἐν ὑμῖν ἔσται. Οὐκ ἀφήσω
ὑμᾶς ὀρφανούς· ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς. Ἐπι-
μικρόν, καὶ ὁ κόσμος με οὐκέτι θεωρεῖ·
ὑμεῖς δὲ θεωρεῖτε με, ὅτι ἐγὼ ζῶ καὶ ὑμεῖς
ζήσεσθε. Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ γνώσεσθε
ὑμεῖς ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ Πατρὶ μου, καὶ ὑμεῖς
ἐν ἐμοί, κάγὼ ἐν ὑμῖν. Οἱ ἔχων τὰς ἐντολάς
μου καὶ τηρῶν αὐτάς, ἐκεῖνός ἐστιν ὁ
ἀγαπῶν με· ὃ δὲ ἀγαπῶν με ἀγαπηθήσεται
ὑπὸ τοῦ Πατρός μου, καὶ ἐγὼ ἀγαπήσω
αὐτὸν καὶ ἐμφανίσω αὐτῷ ἐμαυτόν.

Λέγει αὐτῷ Ἰούδας, οὐχ ὁ Ἰσκαριώτης·
Κύριε, καὶ τί γέγονεν, ὅτι ἡμῖν μέλλεις ἐμ-
φανῆσειν σεαυτὸν καὶ οὐχὶ τῷ κόσμῳ; Ἀ-
πεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἔάν τις
ἀγαπᾷ με, τὸν λόγον μου τηρήσει, καὶ ὁ
Πατήρ μου ἀγαπήσει αὐτόν, καὶ πρὸς αὐ-
τὸν ἐλευσόμεθα καὶ μονὴν παρ' αὐτῷ ποιή-
σομεν. Οἱ μὴ ἀγαπῶν με τοὺς λόγους μου

οὐ τηρεῖ· καὶ ὁ λόγος ὃν ἀκούετε οὐκ ἔστιν ἐμός, ἀλλὰ τοῦ πέμψαντός με Πατρός.

Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν παρ' ὑμῖν μένων· ὁ δὲ Παράκλητος, τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, ὁ πέμψει ὁ Πατὴρ ἐν τῷ ὄνόματί μου, ἐκεῖνος ὑμᾶς διδάξει πάντα καὶ ὑποιμήσει ὑμᾶς πάντα ἂ εἶπον ὑμῖν. Εἰρήνην ἀφίημι ὑμῖν, εἰρήνην τὴν ἐμὴν δίδωμι ὑμῖν· οὐ καθὼς ὁ κόσμος δίδωσιν, ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν. Μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδία μηδὲ δειλιάτω. Ἡκούσατε ὅτι ἐγὼ εἶπον ὑμῖν, ὑπάγω καὶ ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς. Εἰ ἥγαπατέ με, ἔχάρητε ἀν ὅτι εἶπον, πορεύομαι πρὸς τὸν Πατέρα· ὅτι ὁ Πατὴρ μου μεῖζων μού ἔστι. Καὶ νῦν εἴρηκα ὑμῖν πρὸν γενέσθαι, ἵνα ὅταν γένηται πιστεύσητε. Οὐκέτι πολλὰ λαλήσω μεδ' ὑμῶν· ἔρχεται γὰρ ὁ τοῦ κόσμου ἄρχων, καὶ ἐν ἐμοὶ οὐκ ἔχει οὐδέν· ἀλλ' ἵνα γνῷ ὁ κόσμος ὅτι ἀγαπῶ τὸν Πατέρα, καὶ καθὼς ἐνετεῖλατό μοι ὁ Πατὴρ, οὕτω ποιῶ. Ἐγείρεσθε, ἄγωμεν ἐντεῦθεν.

Ἐγώ εἰμι ἡ ἄμπελος ἡ ἀληθινή, καὶ ὁ Πα-

τήρ μου ὁ γεωργός ἔστι. Πᾶν κλῆμα ἐν ἐμοὶ μὴ φέρον καρπόν, αἴρει αὐτό· καὶ πᾶν τὸ καρπὸν φέρον, καθαίρει αὐτό, ἵνα πλείονα καρπὸν φέρῃ. "Ηδη ὑμεῖς καθαροί ἔστε διὰ τὸν λόγον ὃν λελάληκα ὑμῖν. Μείνατε ἐν ἐμοί, κάγὼ ἐν ὑμῖν. Καθὼς τὸ κλῆμα οὐ δύναται καρπὸν φέρειν ἀφ' ἑαυτοῦ, ἐὰν μὴ μείνῃ ἐν τῇ ἀμπέλῳ, οὗτος οὐδὲ ὑμεῖς, ἐὰν μὴ ἐν ἐμοὶ μείνητε. Ἐγώ εἰμι ἡ ἀμπελος, ὑμεῖς τὰ κλήματα. Ό μένων ἐν ἐμοί, κάγὼ ἐν αὐτῷ, οὗτος φέρει καρπὸν πολὺν· ὅτι χωρὶς ἐμοῦ οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδέν. Ἐὰν μὴ τις μείνῃ ἐν ἐμοί, ἐβλήθη ἔξω ὡς τὸ κλῆμα καὶ ἔξηράνθη, καὶ συνάγουσιν αὐτὰ καὶ εἰς τὸ πῦρ βάλλουσι, καὶ καίεται. Ἐὰν μείνητε ἐν ἐμοί καὶ τὰ δήματά μου ἐν ὑμῖν μείνῃ, ὃ ἐὰν θέλητε αἴτήσασθε, καὶ γενήσεται ὑμῖν. Ἐν τούτῳ ἐδοξάσθη ὁ Πατήρ μου, ἵνα καρπὸν πολὺν φέρητε καὶ γενήσεσθε ἐμοὶ μαδηταί. Καθὼς ἡγάπησέ με ὁ Πατήρ, κάγὼ ἡγάπησα ὑμᾶς· μείνατε ἐν τῇ ἀγάπῃ τῇ ἐμῇ. Ἐὰν τὰς ἐντολάς μου τηρήσητε, μενεῖτε ἐν τῇ ἀγάπῃ μου, καθὼς

έγὼ τὰς ἐντολὰς τοῦ Πατρός μου τετήρη-
κα καὶ μένω αὐτοῦ ἐν τῇ ἀγάπῃ.

Taῦτα λελάληκα ὑμῖν, ἵνα ἡ χαρὰ ἡ ἐμὴ
ἐν ὑμῖν μείνῃ καὶ ἡ χαρὰ ὑμῶν πληρωθῇ.
Αὕτη ἔστιν ἡ ἐντολὴ ἡ ἐμή, ἵνα ἀγαπᾶτε
ἀλλήλους, καθὼς ἡγάπησα ὑμᾶς. Μεῖζονα
ταύτης ἀγάπην οὐδεὶς ἔχει, ἵνα τις τὴν
Ψυχὴν αὐτοῦ θῆ ὑπὲρ τῶν φίλων αὐτοῦ.
Ὑμεῖς φίλοι μού ἔστε, ἐὰν ποιῆτε ὅσα ἐγὼ
ἐντέλλομαι ὑμῖν. Οὐκέτι ὑμᾶς λέγω δού-
λους, ὅτι ὁ δοῦλος οὐκ οἶδε τί ποιεῖ αὐτοῦ
ὁ Κύριος: ὑμᾶς δὲ εἴρηκα φίλους, ὅτι πάν-
τα ἂ ἥκουσα παρὰ τοῦ Πατρός μου ἐγνώ-
ρισα ὑμῖν. Οὐχ ὑμεῖς με ἔξελέξασθε, ἀλλ’
ἐγὼ ἔξελεξάμην ὑμᾶς καὶ ἔθηκα ὑμᾶς, ἵνα
ὑμεῖς ὑπάγητε καὶ καρπὸν φέρητε, καὶ ὁ
καρπὸς ὑμῶν μένῃ, ἵνα ὅτι ἀν αἰτήσητε
τὸν Πατέρα ἐν τῷ ὄνόματί μου, δῶ ὑμῖν.
Ταῦτα ἐντέλλομαι ὑμῖν ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλή-
λους.

Ei ὁ κόσμος ὑμᾶς μισεῖ, γινώσκετε ὅτι ἐμὲ
πρῶτον ὑμῶν μεμίσηκεν. Ei ἐκ τοῦ κό-

σμου ἥτε, ὁ κόσμος ἀν τὸ ἴδιον ἐφίλει· ὅτι δὲ ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ ἐστέ, ἀλλ' ἐγὼ ἔξελεξάμην ὑμᾶς ἐκ τοῦ κόσμου, διὰ τοῦτο μισεῖ ὑμᾶς ὁ κόσμος. Μνημονεύετε τοῦ λόγου οὗτον ἐγὼ εἶπον ὑμῖν· Οὐκ ἔστι δοῦλος μείζων τοῦ κυρίου αὐτοῦ. Εἰ ἐμὲ ἐδιώξαν, καὶ ὑμᾶς διώξουσιν· εἰ τὸν λόγον μου ἐτήρησαν, καὶ τὸν ὑμέτερον τηρήσουσιν. Ἀλλὰ ταῦτα πάντα ποιήσουσιν ὑμῖν διὰ τὸ ὄνομά μου, ὅτι οὐκ οἴδασι τὸν πέμψαντά με. Εἰ μὴ ἥλθον καὶ ἐλάλησα αὐτοῖς, ἀμαρτίαν οὐκ εἶχον· νῦν δὲ πρόφασιν οὐκ ἔχουσι περὶ τῆς ἀμαρτίας αὐτῶν. Ὁ ἐμὲ μισῶν καὶ τὸν Πατέρα μου μισεῖ. Εἰ τὰ ἔργα μὴ ἐποίησα ἐν αὐτοῖς ἢ οὐδεὶς ἄλλος πεποίηκεν, ἀμαρτίαν οὐκ εἶχον· νῦν δὲ καὶ ἐωράκασι καὶ μεμισήκασι καὶ ἐμὲ καὶ τὸν Πατέρα μου. Ἀλλ' ἵνα πληρωθῇ ὁ λόγος ὁ γεγραμμένος ἐν τῷ νόμῳ αὐτῶν, ὅτι «ἔμίσησάν με δωρεάν». Ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ Παράκλητος, ὃν ἐγὼ πέμψω ὑμῖν παρὰ τοῦ Πατρός, τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὃ παρὰ τοῦ Πατρὸς ἐκπορεύεται, ἐκεῖνος

μαρτυρήσει περὶ ἐμοῦ· καὶ ὑμεῖς δὲ μαρτυρεῖτε, ὅτι ἀπὸ ἀρχῆς μετ' ἐμοῦ ἔστε.

Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, ἵνα μὴ σκανδαλισθῆτε. Ἀποσυναγώγους ποιήσουσιν ὑμᾶς· ἀλλ’ ἔρχεται ὥρα ἵνα πᾶς ὁ ἀποκτείνας ὑμᾶς δόξῃ λατρείαν προσφέρειν τῷ Θεῷ. Καὶ ταῦτα ποιήσουσιν, ὅτι οὐκ ἔγνωσαν τὸν Πατέρα οὐδὲ ἐμέ. Ἀλλὰ ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, ἵνα ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα, μνημονεύητε αὐτῶν ὅτι ἐγὼ εἶπον ὑμῖν. Ταῦτα δὲ ὑμῖν ἔξ ἀρχῆς οὐκ εἶπον, ὅτι μεδ' ὑμῶν ἥμην. Νῦν δὲ ὑπάγω πρὸς τὸν πέμψαντά με, καὶ οὐδεὶς ἔξ ὑμῶν ἔρωτὰ με ποῦ ὑπάγεις; Ἀλλ’ ὅτι ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, ἡ λύπη πεπλήρωκεν ὑμῶν τὴν καρδίαν. Ἀλλ’ ἐγὼ τὴν ἀλήθειαν λέγω ὑμῖν· συμφέρει ὑμῖν ἵνα ἐγὼ ἀπέλθω· ἐὰν γὰρ ἐγὼ μὴ ἀπέλθω, ὁ Παράκλητος οὐκ ἐλεύσεται πρὸς ὑμᾶς. Ἐὰν δὲ πορευθῶ, πέμψω αὐτὸν πρὸς ὑμᾶς. Καὶ ἔλθὼν ἐκεῖνος ἔλέγξει τὸν κόσμον περὶ ἀμαρτίας καὶ περὶ δικαιοσύνης καὶ περὶ κρίσεως. Περὶ ἀμαρτίας μέν, ὅτι

οὐ πιστεύουσιν εἰς ἐμέ· περὶ δικαιοσύνης δέ, ὅτι πρὸς τὸν Πατέρα μου ὑπάγω, καὶ οὐκέτι θεωρεῖτε με· περὶ δὲ κρίσεως, ὅτι ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου κέκριται.

”Ετι πολλὰ ἔχω λέγειν ὑμῖν, ἀλλ’ οὐ δύνασθε βαστάζειν ἄρτι. Ὁταν δὲ ἔλθῃ ἐκεῖνος, τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, διδηγήσει ὑμᾶς εἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν· οὐ γὰρ λαλήσει ἀφ’ ἑαυτοῦ, ἀλλ’ ὅσα ἀν ἀκούσῃ λαλήσει, καὶ τὰ ἐρχόμενα ἀναγγελεῖ ὑμῖν. Ἐκεῖνος ἐμὲ δοξάσει, ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ λήψεται καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν. Πάντα ὅσα ἔχει ὁ Πατήρ ἐμά ἐστι· διὰ τοῦτο εἶπον ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ λήψεται καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν.

Μικρὸν καὶ οὐ θεωρεῖτε με, καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με, ὅτι ἐγὼ ὑπάγω πρὸς τὸν Πατέρα. Εἶπον οὖν ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς ἄλλήλους· Τί ἐστι τοῦτο ὃ λέγει ἡμῖν, μικρὸν καὶ οὐ θεωρεῖτε με, καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με, καὶ ὅτι ἐγὼ ὑπάγω πρὸς τὸν Πατέρα; Ἔλεγον οὖν· Τοῦτο τί ἐστιν ὃ λέγει, τὸ μικρόν; οὐκ οἴ-

δαμεν τί λαλεῖ. Ἔγνω οὖν ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἥθελον αὐτὸν ἐρωτᾶν, καὶ εἶπεν αὐτοῖς: Περὶ τούτου ζητεῖτε μετ' ἀλλήλων, ὅτι εἶπον· Μικρόν, καὶ οὐ θεωρεῖτέ με καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθε με; Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι κλαιύσετε καὶ θρηνήσετε ὑμεῖς, ὃ δὲ κόσμος χαρήσεται· ὑμεῖς δὲ λυπηθήσεσθε, ἀλλ' ἡ λύπη ὑμῶν εἰς χαρὰν γενήσεται. Ἡ γυνή ὅταν τίκτῃ, λύπην ἔχει, ὅτι ἥλθεν ἡ ὥρα αὐτῆς· ὅταν δὲ γεννήσῃ τὸ παιδίον, οὐκέτι μνημονεύει τῆς θλίψεως διὰ τὴν χαρὰν ὅτι ἐγεννήθη ἄνθρωπος εἰς τὸν κόσμον. Καὶ ὑμεῖς οὖν λύπην μὲν νῦν ἔχετε· πάλιν δὲ ὄψομαι ὑμᾶς, καὶ χαρήσεται ὑμῶν ἡ καρδία, καὶ τὴν χαρὰν ὑμῶν οὐδεὶς αἴρει ἀφ' ὑμῶν. Καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐμὲ οὐκ ἐρωτήσετε οὐδέν. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ὅσα ἂν αἰτήσητε τὸν Πατέρα ἐν τῷ ὀνόματί μου, δώσει ὑμῖν. Ἔως ἀρτὶ οὐκ ἡτήσατε οὐδὲν ἐν τῷ ὀνόματί μου· αἰτεῖτε καὶ λήψεσθε, ἵνα ἡ χαρὰ ὑμῶν ἦ πεπληρωμένη.

Ταῦτα ἐν παροιμίαις λελάληκα ὑμῖν· ἀλλ' ἔρχεται ὡρα ὅτε οὐκέτι ἐν παροιμίαις λαλήσω ὑμῖν, ἀλλὰ παρρησίᾳ περὶ τοῦ Πατρὸς ἀναγγελῶ ὑμῖν. Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐν τῷ ὀνόματί μου αἰτήσεσθε· καὶ οὐ λέγω ὑμῖν ὅτι ἐγὼ ἔρωτήσω τὸν Πατέρα περὶ ὑμῶν· αὐτὸς γὰρ ὁ Πατὴρ φιλεῖ ὑμᾶς, ὅτι ὑμεῖς ἔμετε πεφιλήκατε καὶ πεπιστεύκατε ὅτι ἐγὼ παρὰ τοῦ Θεοῦ ἐξῆλθον. Ἐξῆλθον παρὰ τοῦ Πατρὸς καὶ ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον· πάλιν ἀφίημι τὸν κόσμον καὶ πορεύομαι πρὸς τὸν Πατέρα.

Λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· Ἰδε νῦν παρρησίᾳ λαλεῖς καὶ παροιμίαν οὐδεμίαν λέγεις. Νῦν οἴδαμεν ὅτι οἶδας πάντα καὶ οὐ χρείαν ἔχεις ἵνα τίς σε ἔρωτα· ἐν τούτῳ πιστεύομεν ὅτι ἀπὸ Θεοῦ ἐξῆλθες. Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἄρτι πιστεύετε; Ἰδοὺ ἔρχεται ὡρα, καὶ νῦν ἐλήλυθεν, ἵνα σκορπισθῆτε ἔκαστος εἰς τὰ ἴδια καὶ ἔμετε μόνον ἀφῆτε· καὶ οὐκ εἴμι μόνος, ὅτι ὁ Πατὴρ μετ' ἐμοῦ ἐστι. Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, ἵνα ἐν

έμοι εἰρήνην ἔχητε. Ἐν τῷ κόσμῳ θλῖψιν
ἔξετε· ἀλλὰ θαρσεῖτε, ἐγὼ νενίκηκα τὸν κό-
σμον.

Ταῦτα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐπῆρε τοὺς
ὁφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ εἶ-
πε· Πάτερ, ἐλήλυθεν ἡ ὥρα· δόξασόν σου
τὸν Γίον, ἵνα καὶ ὁ Γίος σου δοξάσῃ σε,
καθὼς ἔδωκας αὐτῷ ἔξουσίαν πάσης σαρ-
κός, ἵνα πᾶν ὃ δέδωκας αὐτῷ δώσῃ αὐτοῖς
ζωὴν αἰώνιον. Αὕτη δέ ἐστιν ἡ αἰώνιος
ζωὴ, ἵνα γινώσκωσί σε τὸν μόνον ἀληθινὸν
Θεόν καὶ ὅν ἀπέστειλας Ἰησοῦν Χριστόν.
Ἐγώ σε ἐδόξασα ἐπὶ τῆς γῆς· τὸ ἔργον ἐτε-
λείωσα ὃ δέδωκάς μοι ἵνα ποιήσω. Καὶ νῦν
δόξασόν με σύ, Πάτερ, παρὰ σεαυτῷ τῇ
δόξῃ ἣ εἶχον πρὸ τοῦ τὸν κόσμον εἶναι
παρὰ σοί. Ἐφανέρωσά σου τὸ ὄνομα τοῖς
ἀνθρώποις οὓς δέδωκάς μοι ἐκ τοῦ κό-
σμου, σοὶ Ἱσαν, καὶ ἐμοὶ αὐτοὺς δέδωκας,
καὶ τὸν λόγον σου τετηρήκασι. Νῦν ἔγνω-
καν ὅτι πάντα ὅσα δέδωκάς μοι, παρὰ σοῦ
ἐστιν ὅτι τὰ όγκατα ἢ δέδωκάς μοι δέδω-

καὶ αὐτοῖς, καὶ αὐτοὶ ἔλαβον καὶ ἔγνωσαν ἀληθῶς ὅτι παρὰ σοῦ ἐξῆλθον καὶ ἐπίστευσαν ὅτι σύ με ἀπέστειλας. Ἐγὼ περὶ αὐτῶν ἐρωτῶ· οὐ περὶ τοῦ κόσμου ἐρωτῶ, ἀλλὰ περὶ ὧν δέδωκάς μοι, ὅτι σοί εἰσι, καὶ τὰ ἐμὰ πάντα σά ἔστι καὶ τὰ σὰ ἐμά, καὶ δεδόξασμαι ἐν αὐτοῖς. Καὶ οὐκέτι εἴμι ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ οὗτοι ἐν τῷ κόσμῳ εἰσί, καὶ ἐγὼ πρὸς σὲ ἔρχομαι. Πάτερ ἄγιε, τήρησον αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου, οὓς δέδωκάς μοι, ἵνα ὕστερον ἔν, καθὼς ἡμεῖς. Ὁτε ἥματη μετ' αὐτῶν ἐν τῷ κόσμῳ, ἐγὼ ἐτήρουν αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου· οὓς δέδωκάς μοι ἐφύλαξα, καὶ οὐδεὶς ἔξ αὐτῶν ἀπώλετο, εἰ μὴ ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας, ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ. Νῦν δὲ πρὸς σὲ ἔρχομαι, καὶ ταῦτα λαλῶ ἐν τῷ κόσμῳ, ἵνα ἔχωσι τὴν χαρὰν τὴν ἐμὴν πεπληρωμένην ἐν αὐτοῖς. Ἐγὼ δέδωκα αὐτοῖς τὸν λόγον σου, καὶ ὁ κόσμος ἐμίσησεν αὐτούς, ὅτι οὐκ εἰσὶν ἐκ τοῦ κόσμου, καθὼς ἐγὼ οὐκ εἴμι ἐκ τοῦ κόσμου. Οὐκ ἐρωτῶ ἵνα ἄρηται αὐτοὺς ἐκ τοῦ κόσμου, ἀλλ' ἵνα τηρήσῃς αὐτοὺς ἐκ τοῦ

πονηροῦ. Ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ εἰσί, καθὼς ἔγὼ ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ εἰμί. Ἀγίασον αὐτοὺς ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου· ὁ λόγος ὁ σὸς ἀλήθειά ἐστι. Καθὼς ἐμὲ ἀπέστειλας εἰς τὸν κόσμον, κάγὼ ἀπέστειλα αὐτοὺς εἰς τὸν κόσμον. Καὶ ὑπὲρ αὐτῶν ἔγὼ ἀγιάζω ἐμαυτόν, ἵνα καὶ αὐτοὶ ὅσιν ἡγιασμένοι ἐν ἀληθείᾳ. Οὐ περὶ τούτων δὲ ἐρωτῶ μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν πιστευόντων διὰ τοῦ λόγου αὐτῶν εἰς ἐμέ, ἵνα πάντες ἐν ὅσι, καθὼς σύ, Πάτερ, ἐν ἐμοί, κάγὼ ἐν σοί, ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐν ἡμῖν ἐν ὅσιν, ἵνα ὁ κόσμος πιστεύσῃ ὅτι σύ με ἀπέστειλας. Καὶ ἔγὼ τὴν δόξαν ἣν δέδωκάς μοι δέδωκα αὐτοῖς, ἵνα ὅσιν ἐν, καθὼς ἡμεῖς ἐν ἐσμεν. Ἐγὼ ἐν αὐτοῖς καὶ σὺ ἐν ἐμοί, ἵνα ὅσι τετελειωμένοι εἰς ἐν, καὶ ἵνα γινώσκῃ ὁ κόσμος ὅτι σύ με ἀπέστειλας καὶ ἡγάπησας αὐτοὺς, καθὼς ἐμὲ ἡγάπησας. Πάτερ, οὓς δέδωκάς μοι, θέλω ἵνα ὅπου εἰμὶ ἔγώ, κάκεῖνοι ὅσι μετ' ἐμοῦ, ἵνα θεωρῶσι τὴν δόξαν τὴν ἐμήν, ἣν δέδωκάς μοι, ὅτι ἡγάπησάς με πρὸ καταβολῆς κόσμου. Πάτερ δίκαιε, καὶ ὁ κόσμος

σε ούκ ἔγνω, ἐγὼ δέ σε ἔγνων, καὶ οὗτοι ἔγνωσαν ὅτι σύ με ἀπέστειλας. Καὶ ἔγνώρισα αὐτοῖς τὸ ὄνομά σου καὶ γνωρίσω, ἵνα ἡ ἀγάπη ἣν ἥγάπησάς με ἐν αὐτοῖς ἦ, κἀγὼ ἐν αὐτοῖς.

Ταῦτα εἰπὼν ὁ Ἰησοῦς ἐξῆλθε σὺν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ πέραν τοῦ χειμάρρου τῶν Κέδρων, ὅπου ἦν κῆπος, εἰς ὃν εἰσῆλθεν αὐτὸς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

Ο α' χορός. Δόξα τῇ μακροδυνμίᾳ σου. **Ο β' χορός.** Κύριε, δόξα σοι.

Εἶτα ψάλλομεν τὰ ἑπόμενα ἀντίφωνα.

Ἀντίφωνον α'. Ἡχος πλ. δ'.

Ἄρχοντες λαῶν συνήχθησαν κατὰ τοῦ Κυρίου, καὶ κατὰ τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ.

Λόγον παράνομον κατέθεντο κατ' ἐμοῦ, Κύριε, Κύριε, μὴ ἐγκαταλείπῃς με.

Τὰς αἰσθήσεις ἡμῶν καθαρὰς τῷ Χριστῷ παραστήσωμεν, καὶ ώς φίλοι αὐτοῦ τὰς ψυχὰς ἡμῶν θύσωμεν δι' αὐτόν, καὶ μὴ ταῖς μερίμναις τοῦ βίου, συμπνιγῶμεν ώς

δ Ἰούδας· ἀλλ' ἐν τοῖς ταμείοις ἡμῶν κράξινοι· Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἀπὸ τοῦ πονηροῦ ὁῦσαι ἡμᾶς.

Δόξα... Καὶ νῦν... Θεοτοκίον.

Παρθένος ἔτεκες, ἀπειρόγαμε, καὶ παρθένος ἔμεινας, Μήτηρ ἀνύμφευτε, Θεοτόκε Μαρία· Χριστὸν τὸν Θεὸν ἡμῶν ἰκέτευε σωθῆναι ἡμᾶς.

΄Αντίφωνον β'. Ήχος πλ. β'.

Ἐδραμε λέγων ὁ Ἰούδας τοῖς παρανόμοις γραμματεῦσι· Τί μοι θέλετε δοῦναι, κάγὼ ύμῖν παραδώσω αὐτόν; Ἐν μέσῳ δὲ τῶν συμφωνούντων, αὐτὸς εἰστήκεις ἀοράτως συμφωνούμενος. Καρδιογνῶστα, φεῖσαι τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Ἐν ἐλέει τὸν Θεὸν θεραπεύσωμεν, ὅσπερ Μαρία ἐπὶ τοῦ δείπνου, καὶ μὴ κτησώμεθα φιλαργυρίαν, ώς ὁ Ἰούδας, ἵνα πάντοτε μετὰ Χριστοῦ, τοῦ Θεοῦ ἐσώμεθα.

Δόξα... Καὶ νῦν... Θεοτοκίον.

Ον ἔτεκες Παρθένε ἀνερμηνεύτως, διὰ

παντὸς ὡς φιλάνθρωπον, μὴ διαλίπης ἐκδυσωποῦσα, ἵνα κινδύνων σώσῃ τοὺς εἰς σὲ καταφεύγοντας.

Ἀντίφωνον γ'. Ἡχος β'.

Διὰ Λαζάρου τὴν ἔγερσιν Κύριε, τὸ ὕσαννά σοι ἐκραύγαζον, παῖδες τῶν Ἐβραίων, Φιλάνθρωπε· ὁ δὲ παράνομος Ἰούδας, οὐκ ἥβουλήθη συνιέναι.

Ἐν τῷ δείπνῳ σου Χριστὲ ὁ Θεός, τοῖς μαθηταῖς σου προέλεγες. Εἶς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με· ὁ δὲ παράνομος Ἰούδας, οὐκ ἥβουλήθη συνιέναι.

Τιωάννη ἐρωτήσαντι Κύριε, ὁ παραδιδούς σε τίς ἔστι; τοῦτον διὰ τοῦ ἄρτου ὑπέδειξας· ὁ δὲ παράνομος Ἰούδας, οὐκ ἥβουλήθη συνιέναι.

Εἰς τριάκοντα ἀργύρια Κύριε, καὶ εἰς φίλημα δόλιον, ἐξήτουν Ἰουδαῖοι ἀποκτεῖναι σε· ὁ δὲ παράνομος Ἰούδας, οὐκ ἥβουλήθη συνιέναι.

Ἐν τῷ νιπτῆρὶ σου Χριστὲ ὁ Θεός, τοῖς μαθηταῖς σου προέτρεπες· Οὕτω ποιεῖτε,

ὅσπερ εἴδετε· ὁ δὲ παράνομος Ἰούδας, οὐκ ἡβουλήθη συνιέναι.

Γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε, ἵνα μὴ πειρασθῆτε, τοῖς μαδηταῖς σου ὁ Θεὸς ἡμῶν ἔλεγες· ὁ δὲ παράνομος Ἰούδας, οὐκ ἡβουλήθη συνιέναι.

Δόξα... Καὶ νῦν... **Θεοτοκίον.**

Διάσωσον ἀπὸ κινδύνων τοὺς δούλους σου, Θεοτόκε, ὅτι πάντες μετὰ Θεόν εἰς σὲ καταφεύγομεν, ώς ἄρρενον τεῖχος καὶ προστασίαν.

Κάμισμα. Ήχος βαρύς.

Ἐν τῷ δείπνῳ τοὺς μαδητὰς διατρέφων καὶ τὴν σκῆψιν τῆς προδοσίας γινώσκων, ἐν αὐτῷ τὸν Ἰούδαν διήλεγξας, ἀδιόρθωτον μὲν τοῦτον ἐπιστάμενος, γνωρίσαι δὲ πᾶσι βουλόμενος, ὅτι θέλων παρεδόθης, ἵνα κόσμον ἀρπάσῃς τοῦ ἀλλοτρίου, Μακρόθυμε, δόξα σοι.

Ο διάκονος: Καὶ ύπερ τοῦ καταξιωθῆναι...